[2019] 9 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 790

ਕੰਤਾ ਯਾਦਵ

ਬਨਾਮ

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5823)

24 ਜੁਲਾਈ, 2019

[ਐੱਲ. ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪ੍ਤਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1925-ਐਸ. ਐਸ. 57, 213 – ਇੱਕ 'ਜ਼ੈੱਡਐੱਸ' ਕੋਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ-ਉਸ ਨੇ ਵਿਲ ਡੀ. ਟੀ. ਡੀ. ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। 16 ਜੂਨ, 1985 ਅਤੇ ਕੋਡਿਸਿਲ ਡੀ. ਟੀ. ਡੀ. 21 ਅਕਤੂਬਰ, 1995 ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਸੀਅਤ-'ਜ਼ੈੱਡਐੱਸ' ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ-ਦੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ 'ਜ਼ੈੱਡਐੱਸ' ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਕੋਡਿਸਿਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 18 ਜੂਨ, 2009 ਨੂੰ 'ਜ਼ੈੱਡਐੱਸ' ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੁਦਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਾ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਰ ਯੂ/ਐੱਸ. 213 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਆਮ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ-ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਕੀ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪੱਤਰ ਮੰਗਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। 213 ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤਃ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦਿੱਲੀ 1 ਨਵੰਬਰ, 1966 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਬਕਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ 1925 ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਸੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੋਡਿਸਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ-ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ

ਜਾਂ ਮਦਰਾਸ ਜਾਂ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਆਮ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ। 57] – ਦੂਜਾ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੋਡਿਸਲਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ-[ਸੈਕਸ਼ਨ (ਬੀ)। 57] – ਐੱਸ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ)। 57 ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਜਨਵਰੀ 1927 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਕੋਡਸੀਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ। (2) ਐੱਸ. 213 ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵਸੀਅਤ ਧਾਰਾ (ਏ) ਜਾਂ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। 57 – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਐਸ. 213(2) – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ-ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908-ਜਾਂ 7, ਆਰ. 11.

ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਰੱਖਿਆਃ 1. ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ, 1925 ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਜ਼ਾਬਤਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਮਦਰਾਸ ਜਾਂ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਆਮ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੋਡਿਸਲਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ-ਧਾਰਾ 57 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ)। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 57 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਜਨਵਰੀ, 1927 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਕੋਡਿਸਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵਸੀਅਤ ਧਾਰਾ 57 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਜਾਂ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ213 (2) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ

ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਜੋ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਮਦਰਾਸ ਜਾਂ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਮ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਲੇਰੈਂਸ ਪੇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 12-14] [797- ਜੀ-ਐੱਚ; 798-ਏ-ਈ]

ਕਲੇਰੈਂਸ ਪਾਇਸ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2001) 4 ਐਸਸੀਸੀ 325 : [2001] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 43 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1962 ਪੀ ਐਂਡ ਐਚ 382; ਮੈਸਰਜ਼ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਰਾਮ ਚਰਨ ਬਨਾਮ ਕਰਮ ਚੰਦ ਨੋਰਾ ਥੀਓਫਿਲਸ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਲੀਲਾ ਡੀਨ ਅਤੇ ਓਰਸ। ਏਅਰ 2002 ਦਿੱਲੀ 6; ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਨ ਸੂਰੀ ਅਤੇ ਐੱਨ. ਆਰ. ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਏ. ਐਨ. ਆਰ. ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 2006 ਦਿੱਲੀ 48-ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1962 ਪੀ ਐਂਡ ਐਚ 382	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 7
1968 ਏ. ਆਈ. ਆਰ. (ਪੰਜਾਬ) 108	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 8
ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 2002 ਦਿੱਲੀ 6	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 9
ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 2006 ਦਿੱਲੀ 48	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 10
[2001] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 43	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 11

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5823।

2016 ਦੇ ਆਰਐਫਏ (ਓਐਸ) ਨੰਬਰ 35 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 13.02.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ|

ਜੁਗਲ ਵਾਧਵਾ, ਰਿਸ਼ਭ ਵਾਧਵਾ, ਚਿਰਾਗ ਜੋਸ਼ੀ, ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਜੋਸ਼ੀ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸੱਯਦ ਹਸਨ ਇਸਫਹਾਨੀ, ਅਨੂਪ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਿਮਾ ਗੁਪਤਾ, ਵਿਵੇਕ ਜੈਨ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪ੍ਤਾ, ਜੇ. 1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 13 ਫਰਵਰੀ, 2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 14 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੰਟਰਾ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1908 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 7 ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1925 ਦੀ ਧਾਰਾ 213 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

3. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 16 ਜੂਨ, 1985 ਦੀ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ 21 ਅਕਤੂਬਰ, 1995 ਦੀ ਕੋਡਿਸਿਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ 4 ਜਨਵਰੀ 1986 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ; ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀ. ਐੱਸ. (ਓ. ਐੱਸ.) ਨੰ. 2012 ਦਾ 3310 ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਕੋਡਿਸਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 18 ਜੂਨ, 2009 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਮ ਪਿਆਰੀ, ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕੁਦਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ 2012 ਦਾ ਸੀ. ਐੱਸ. (ਓ. ਐੱਸ.) ਨੰਬਰ 430 ਹੈ।

4. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ213 ਤਹਿਤ ਰੋਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

5. ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ213 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪੱਤਰ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

6. ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦਿੱਲੀ 1 ਨਵੰਬਰ, 1966 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 57 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਬੰਗਾਲ, ਮਦਰਾਸ ਜਾਂ ਬੰਬਈ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਸੰਪਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪੱਤਰ ਮੰਗਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੰਗਾਲ, ਮਦਰਾਸ ਜਾਂ ਬੰਬਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੁੱਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਨਃ

“ ਸੈਕਸ਼ਨ213-ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਾਰਤਾਕਾਰ ਵਜੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਜਦੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। -(1) ਨਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ|

(2) ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ -

(i) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵਸੀਅਤ ਧਾਰਾ 57 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ

(ii) ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ (ਸੋਧ) ਕਾਨੂੰਨ, 1962 (1962 ਦਾ 16.) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਵਸੀਅਤ ਕਲਕੱਤਾ, ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ [ਆਮ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ] ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸੀਅਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ

ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 57 - ਭਾਗ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਆਦਿ - ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਭਾਗ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ

(ਏ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਸਤੰਬਰ, 1870 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਕਥਿਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ ਜਾਂ ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਆਮ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ; ਅਤੇ

((ਅ) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਜਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੋਡਿਸਲਾਂ ਲਈ; ਅਤੇ

(c) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਜਨਵਰੀ, 1927 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੋਡਿਸਲਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਖੰਡ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਵਿਆਹ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਕੋਡਸਿਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ”

7. ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆਃ

“4. ...ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਾਲੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 212 (1) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬੰਗਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਸੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵਸੀਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

5. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ. ਸ਼ੰਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਗਨਸ਼ਾਮਦੋਸ ਨਾਰਾਇਣਦੋਸ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਬ ਬੀ ਬਾਈ, [ਆਈ. ਐੱਲ. ਆਰ. 50 ਮੈਡ] ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। 927] . ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਚੋਲਦੇ ਹੋਏ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਉੱਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕੋਈ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 233 ਅਤੇ 57 (ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਬਿੰਦੂ ਉੱਤੇ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

6. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 57 (ਏ) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹੁਣ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 4 ਦਸੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ। ”

ਬੀ. ਸੀ.

8. ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਰਾਮ ਚਰਨ ਬਨਾਮ ਕਰਮ ਚੰਦ ਸਾਹਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ|

“3. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਸੀ।

ਧਾਰਾ 57 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ), ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 233 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਧਿਰ ਬੰਗਾਲ, ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਪਤੀ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 57 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ), ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਜੈਨ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੋਵੇਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਧਾਰਾ 214, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਰੈਫਰਿੰਗ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹੇਮ ਨੇਲਿਨੀ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਈਸੋਲਵ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਈਸਾਈ ਸਨ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 57 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੇ ਸਿਰਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 57 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਘ, 1962 ਪੀ. ਐਲ. ਆਰ. 265, ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ. ਸ਼ੰਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਸਬੰਧੀ ਦਾਅਵਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੱਜ ਸ਼ੰਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜੱਜ ਫਲਸ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੱਜ ਸ਼ੰਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਗੰਸ਼ੇਮਦਾਸ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਬ ਬੀ ਰਾਏ, ਆਈ. ਐਲ. ਆਰ. 50 ਮਦਰਾਸ 927 ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਉੱਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕੋਈ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮਦਰਾਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 57 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 212 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ. ਫਾਲਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਜੈ ਲਾਲ, ਜੇ. ਨੇ ਸੋਹਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ

ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਗ ਸਿੰਘ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1934 ਲਾਹੌਰ 599, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸੀ. ਆਰ. 340-ਡੀ/1965 (ਰਾਧੇ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਲਾਡਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ) ਨੇ 24 ਅਗਸਤ, 1965 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 233 ਅਤੇ 57 ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸਰਸਰੀ ਨਜ਼ਰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਕਿ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ. ਸ਼ੰਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਗਲਤ ਸੀ। ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਗ ਸਿੰਘ (ਉੱਪਰ) ਦਾ ਕੇਸ, ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ, ਉਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।“

9. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਨੀਫਰੇਡ ਨੋਰਾ ਥੀਓਫਿਲਸ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਲੀਲਾ ਡੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆਃ

“11. ਧਾਰਾ 57 (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 233 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਸੀਅਤ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਾਂ ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨਕ, ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਾਹਰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਧਾਰਾ 233 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵਸੀਅਤ ਬੰਗਾਲ, ਮਦਰਾਸ ਜਾਂ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 214 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਸੀਅਤ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ”

10. ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਨ ਸੂਰੀ ਅਤੇ ਐੱਨ. ਆਰ. ਬਨਾਮ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੇ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆਃ

“33. ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲਾਈਨ ਕਿ ਜਾਂਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂਦਰੂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਤੀਜੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਧਿਰ ਸਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣਗੇ। ”

11. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਲੇਰੈਂਸ ਪੇਸ ਅਤੇ ਓਰਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ 6 ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 214 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਈਸਾਈਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਗੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਵਜੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆਃ

“6. ... ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 233 ਅਤੇ 57 ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਪੱਖ ਹਿੰਦੂ ਹਨ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਸੰਪਤੀਆਂ ਧਾਰਾ 57 (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 (1) ਸਿਰਫ਼ ਈਸਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ”

12. ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਕੋਡਿਸਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਉਪ-ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਮਦਰਾਸ ਜਾਂ ਬੰਬਈ ਦੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਆਮ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 57 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ)। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੋਡਿਸਲਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ-ਧਾਰਾ 57 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ)। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 57 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਜਨਵਰੀ, 1927 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਕੋਡਿਸਿਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 233 ਦੀ

ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵਸੀਅਤ ਧਾਰਾ 57 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਜਾਂ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ213 (2) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

13. ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਜੋ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਉਪ-ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਮਦਰਾਸ ਜਾਂ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਮ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਲੇਰੈਂਸ ਪੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate